

Upplands Väsby
kommun

Styrdokument

Kommunledningskontoret
Viktoria Färm

☎ 08-590 971 06
viktorija.farm@upplandsvasby.se

2016-10-31

Dnr:
KS/2016:213

Strategi för ett jämställt Upplands Väsby

Nivå: Kommungemensamt styrdokument
Antagen: Kommunfullmäktige den 12 december 2016 § 223
Giltig t.o.m: Den 30 juni 2019
Ansvarig ägare: Personaldirektören

Strategi för ett jämställt Upplands Väsby

Vad innebär jämställdhet?

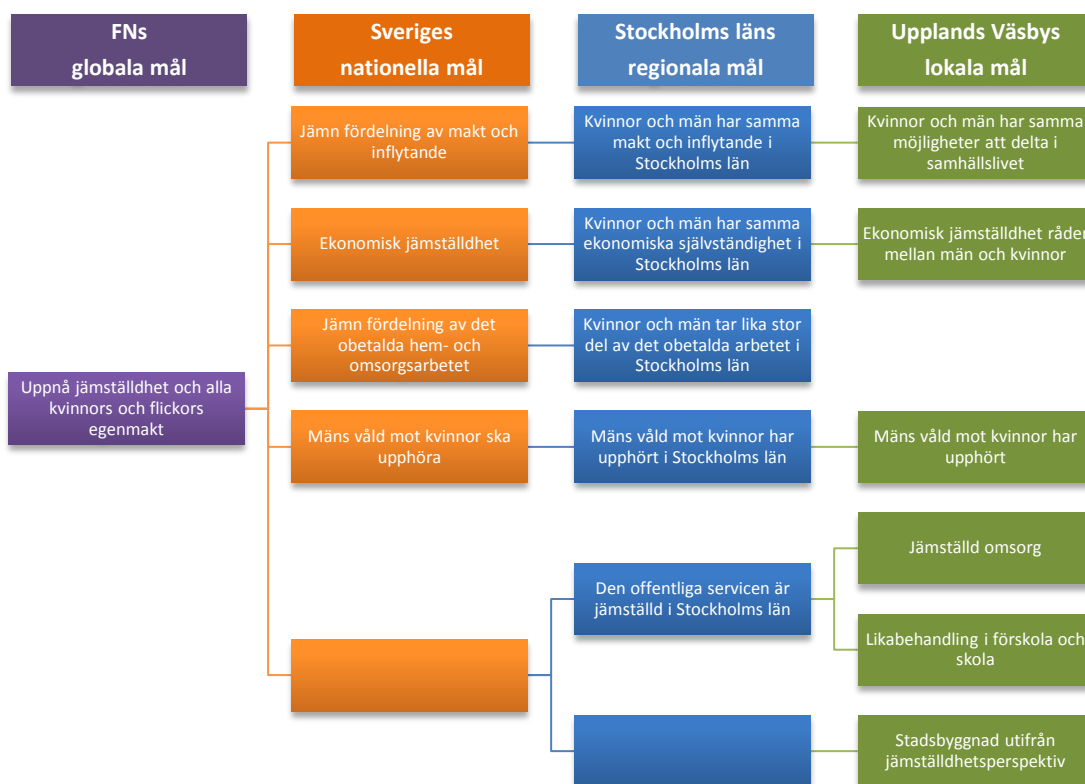
Jämställdhet ingår i det samlande begreppet jämlikhet. Jämlikhetsbegreppet utgår i demokratiska sammanhang från principen om alla människors lika värde. Jämställdhet handlar om jämn fördelning av inflytande, villkor och makt mellan könen, alltså specifikt om kvinnor och män.

Upplands Väsby kännetecknas av att varje människa, oavsett kön, får vara den unika individ som hen är. Det övergripande målet för jämställdhetspolitiken på såväl nationell som lokal nivå här i Upplands Väsby är att kvinnor och män har samma makt att forma samhället och sina liv. Detta innebär samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter. Alla kan göra fria och jämlika val, oberoende av föreställningar om vad som anses manligt och kvinnligt.

I Upplands Väsby är välfärden jämställd. De tjänster som Upplands Väsby kommun tillhandahåller, till exempel utbildning, barn- och äldreomsorg, bostäder och kultur- och fritidsaktiviteter, erbjuds kvinnor och män på samma villkor.

Mål för jämställdhetspolitiken

Upplands Väsby's mål för jämställdhet följer de mål som formulerats på global, nationell och regional nivå:

Jämställdhetspolitiska mål inom EU

Även på EU-nivå är jämställdhet ett mål. EU bygger på en uppsättning värden, där jämställdhet ingår. Unionen ska också i all sin verksamhet undanröja bristande jämställdhet och arbeta för jämställdhet.

Det strategiska engagemanget inom EUs jämställdhetspolitik är inriktat på följande fem prioriterade områden:

- Öka kvinnornas deltagande på arbetsmarknaden och lika möjligheter till ekonomiskt oberoende.
- Minska skillnaderna i lön, inkomster och pension mellan könen och därmed bekämpa fattigdom bland kvinnor.
- Främja en jämn könsfördelning i beslutsfattandet.
- Bekämpa könsbaserat våld samt stödja och skydda brottsoffren.
- Främja jämställdhet och kvinnors rättigheter i hela världen.

CEMR-deklarationen

Inom EU finns också en deklARATION om jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå, CEMR, som riktar sig till Europas kommuner, landsting och regioner. Dessa inbjuds att underteckna deklARATIONEN och offentligt ta ställning för principen att jämställdhet ska råda mellan kvinnor och män, och att inom sina verksamhetsområden genomföra sina åtaganden enligt deklARATIONEN.

CEMR-deklARATIONEN är ett verktyg för att integrera jämställdhetsperspektivet i politiskt beslutsfattande och praktisk verksamhet, och SKL har uppmanat sina medlemmar att underteckna den. Upplands Väsby följer deklARATIONEN och arbetar enligt den, men har inte undertecknat den.

Upplands Väsby s mål för jämställdhet

För att uppnå ett jämställt Upplands Väsby har vi, utifrån globala, europeiska, nationella och regionala mål formulerat sex lokala mål inom följande strategiska områden:

Makt och inflytande

Mål 1: Kvinnor och män har samma möjligheter att delta i och påverka samhällslivet

Hinder för den enskilde att delta i det politiska livet är undanröjda. Det är en jämn representation av kvinnor och män i kommunala styrelser, nämnder och andra maktpositioner. Med jämn könsfördelning menar vi att andelen kvinnor respektive män ligger inom intervallet 60-40% vardera.

Ekonomisk jämställdhet

Mål 2: Ekonomisk jämställdhet råder mellan kvinnor och män

Kvinnor och män har samma möjligheter och villkor i fråga om utbildning och betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut. Lön sätts efter andra kriterier än kön. Jämn könsfördelning råder på arbetsmarknaden, och stereotypa uppfattningar om könsroller existerar inte.

Lönen för de anställda i Upplands Väsby kommun speglar individens kompetens. Det finns inga skillnader i sjukskrivningstal som går att hänföra till kön. Heltid är en rättighet, deltid en möjlighet. Flexibilitet i arbetstid gör att det går att upprätthålla en rimlig balans mellan arbete och fritid.

I Upplands Väsby kommun finns ett jämnt uttag av föräldraförsäkringen mellan kvinnor och män. På alla nivåer och arbetsplatser finns en jämn könsfördelning. I Upplands Väsby finns det goda förutsättningar att driva företag, och det går att kombinera företagande eller förvärvsarbete med föräldraskap. För att bidra till ekonomisk jämställdhet inom samtliga sektorer på arbetsmarknaden är kommunen som arbetsgivare en god förebild.

Trygghet och säkerhet

Mål 3: Mäns våld mot kvinnor har upphört

I Upplands Väsby känner sig alla människor trygga och säkra och utsätts inte för våld. Våldsutövningen ses och åtgärdas som ett i huvudsak strukturellt patriarkalt problem. Framst gäller detta unga mäns våldsutövning mot andra unga män och mäns våld mot kvinnor. Det finns särskilda insatser mot könsrelaterat våld och våld i nära relationer. Personer som utsätts för våld i hemmet och hedersrelaterat förtryck har ett starkt stöd av socialtjänsten och civilsamhället. Kopplingen mellan alkohol och våld är känd, och ingår som en parameter i det förebyggande arbetet kring att stävja våld i alla former.

Alla människor har rätt till kroppslig integritet och upplever sig fria att uttrycka sin kärlek, sexualitet och könsidentitet utan rädsla för fördomar, diskriminering, förföljelse och trakasserier.

Jämställd omsorg

Mål 4: Kvinnor och män har samma möjlighet att ge och få omsorg på lika villkor

Obalansen mellan könen inom omsorgsyrkena är utjämnad. Anhöriga, idag oftast döttrar, fruar eller sammanboende, som vårdar och tar hand om familjemedlemmar i hemmet får stöd. Goda förebilder lyfts fram för att främja en jämn ansvarsfördelning av det obetalda hemarbetet. Biståndsbedömningar inom exempelvis äldreomsorgen görs likvärdigt utifrån varje individs behov, och med medvetenhet om jämställdhetsperspektivet.

Likabehandling i förskola och skola

Mål 5: Likabehandling av flickor och pojkar råder i förskola och skola

Förskolor och skolor arbetar aktivt och medvetet för att ge likvärdiga villkor för flickor och pojkar. Skolresultatet skiljer sig inte mellan flickor och pojkar som grupp. Stereotypa uppfattningar om vad som är kvinnliga respektive manliga sysslor och hur de värderas motverkas. Genuspedagogiken är en naturlig del av förskolans och skolans sätt att arbeta.

Stadsbyggnad och samhällsplanering

Mål 6: Stadsplanering görs utifrån ett jämställdhetsperspektiv

I Upplands Väsby råder jämn könsfördelning mellan de kvinnor och män som deltar aktivt i samhällsplaneringen. Allas erfarenheter, kompetens och perspektiv inom området tas tillvara.

Medel för att nå jämställdhetsmålen

Jämställdhetsintegrering

Arbetet med jämställdhet ska föras med de nationella jämställdhetsmålen som vägledande dokument. Jämställdhetsintegrering är det huvudsakliga medlet för att nå de jämställdhetspolitiska målen, och ska beaktas i alla kommunfullmäktiges perspektiv (se fig 1). Med jämställdhetsintegrering menas ett systematiskt arbete med (om)organisering, förbättring, utveckling och utvärdering av beslutsprocesser, så att ett jämställdhetsperspektiv införlivas i allt kommunalt beslutsfattande, på alla nivåer och i alla steg av processen, av de aktörer som normalt sett deltar i beslutsfattandet.

Fig 1. Kommunfullmäktiges perspektiv (styrkort)

Detta gäller i såväl styrkort som kvalitetsuppföljning. Utbildningar i jämställdhet ska erbjudas samtliga nämnder, styrelser och tjänstemän.

När varor och tjänster upphandlas ska det vara ett krav att anbudsgivaren arbetar aktivt med jämställdhet, vilket ska framgå av jämställdhetsstrategi eller likvärdigt. Omfattningen av användningen i detta krav i upphandlingar ska följas upp och redovisas.

Kommunen ska arbeta för att mätmetoder och statistik tas fram som tydliggör ojämställdhet och möjliggör jämställdhetsredovisningar. Gender budgeting ska tillämpas av kommunen. Samtliga nämnder, styrelser och kontor kommer att involveras i arbetet med jämställdhetsintegrering.

Makt och inflytande

Det underrepresenterade könet ska uppmuntras att delta i kommunala beslutsforum av olika slag. Kommunens valberedning har till uppgift att analysera och följa upp ojämställd representation i nämnder och styrelser.

Ekonomisk jämställdhet

Upplands Väsby kommun ska som arbetsgivare göra årliga lönekartläggningar. Påvisade löneskillnader på grund av kön ska omedelbart åtgärdas. Strukturella löneskillnader mellan likvärdiga (avseende exempelvis utbildningsnivå och ansvar) yrkesgrupper ska i förekommande fall påvisas och åtgärdas.

Upplands Väsby kommun ska uppmuntra sina anställda till ett jämnare uttag av föräldraförsäkringen.

Trygghet och säkerhet

Många verksamheter inom kommunen måste samverka för att minska det könsrelaterade våldet. En kombination av förebyggande arbete bland ungdomar, kunskapsspridning bland personal som jobbar med socialt och polisiärt arbete samt akut stöd för de som utsätts för våld behövs.

Genom genuspedagogik även i de högre årskurserna och gymnasiet kan ungdomar medvetandegöras om och uppmuntras att bryta med våldets strukturer. Skolans sex- och samlevnadsundervisning ska på ett aktivt sätt främja en kritisk diskussion kring den sexualisering i det offentliga rummet som ungdomarna möter. Skolan ska arbeta aktivt med maskulinitetsnormer för att motverka könsrelaterat våld och mobbning.

Våldsutsatta får snabbt det stöd och hjälp de behöver, bland annat genom stödjande samtal och eventuellt skyddat boende. De, främst män, som brukar våld i nära relationer ska, förutom rättsliga påföljder, erbjudas stöd och behandling. Kompetens inom socialtjänst och polis om det hedersrelaterade våldets särskilda omständigheter ska höjas. I kommunen finns ett nätverk med fokus på hedersrelaterat hot och våld med representanter från skola, socialtjänst, kvinnojour och tjejjour.

Alkohol är ofta en utlösande faktor bakom våldsutövning, därför är en restriktiv alkoholpolitik viktig för att minska våldet. En effektiv och individbaserad beroendevård behövs för att minska alkoholens verkningar

Likabehandling i förskola och skola

Likabehandlingsplaners kvalitet ska följas upp och vara levande styrdokument i verksamheterna. Arbete med att förmedla och tillämpa ett genuspedagogiskt förhållningssätt inom förskola och skola ska stödjas. Fokus ska ligga på de ökade skillnaderna mellan pojkars och flickors studieresultat. Pilotprojekt ska skapas och goda exempel på hur skolor bryter den negativa skolkultur som finns hos vissa pojkgrupper lyftas fram.

Upplands Väsby kommun ska arbeta för att bryta stereotypa könsrollsmönster vid val till gymnasieprogram. Förebilder ska lyftas fram.

Jämställd omsorg

En väl utbyggd skattefinansierad barn- och äldreomsorg minskar behovet av det obetalda hem- och omsorgsarbetet som till stora delar utförs av kvinnor. Kommunen ska ge ett utökat stöd till personer som vårdar sina anhöriga, en syssla som ofta utförs av kvinnor. Kommunen ska också arbeta aktivt mot stereotypa föreställningar om kön och normer om vad som förväntas av kvinnor respektive män när det gäller hem- och omsorgsarbete

Personal som arbetar med biståndsbedömning och utförare av insatser ska arbeta med individen i fokus, och vara medvetna om hur kön spelar roll för biståndsbedömningen.

Utfallet av biståndsbedömning och insatser till män i förhållande till kvinnor ska kartläggas och eventuella ojämställdheter ska analyseras och åtgärdas.

Stadsbyggnad och samhällsplanering

Utformningen av kommunens översiktsplan och alla detaljplaner ska analyseras utifrån ett jämställdhetsperspektiv, och planeringen ska ta hänsyn till kvinnors och mäns olika levnadsmönster och förutsättningar. Planprocesserna ska vara jämställda och en jämn könsfördelning råder i samrådsarbetet.